

2018

Aastaruanne

admin
TÜ raamatukogu
1.01.2018

Sisukord

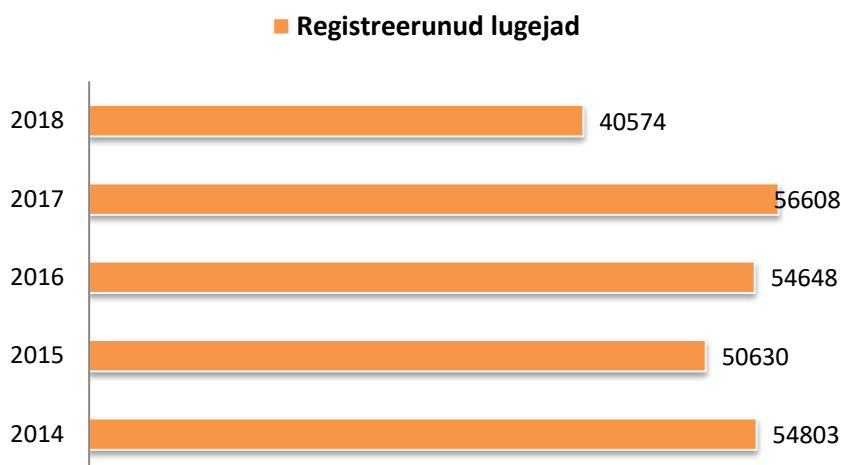
Raamatukogu ja lugejad	2
Raamatukogudevaheline laenutus	5
Kogud.....	6
Töö käsikirjade ja haruldaste raamatutega	9
Kogude kirjeldamine e-kataloogis ESTER	10
Erialaraamatukogud	11
Arendustegevus.....	11
Õppe-ja teadustöö toetamine	12
Avatud teaduse toetamine	12
Finantsid	13
Koostöö	15
Personal.....	17
Teadustöö.....	19
Üritused ja näitused	21
Lisa 1. Tartu Ülikooli raamatukogu arvudes 2014-2018.....	23
Tabel 1. Töötajad 2014.-2018. a.....	23
Tabel 2. Komplekteerimiskulud 2014.- 2018.a (tuhat eur)	23
Tabel 3. Raamatukogu (pearaamatukogu) komplekteerimiskulude jagunemine * valdkonniti 2014.–2018.a (tuhat eur)	24
Tabel 4. Lugejateeninduse näitajad 2014–2018. a.....	24
Tabel 5. Raamatukogu kogud 2014-2018. a (EVS–EN ISO 2789:2003 järgi).....	26
Tabel 6. Kogude kirjeldamine e-kataloogis ESTER 2014.–2018. a	26
Tabel 7. Kogude hooldus- ja ennistustööd 2014.–2018. a	28
Tabel 8. Kasutajakohad ja tehnilised vahendid 2014.–2018. a	28
Lisa 2. Tartu Ülikooli raamatukogu töötajate publikatsioonid 2018. a	30
Lisa 3. Tartu Ülikooli raamatukogu töötajate ettekanded konverentsidel ja seminaridel 2018. a	31
Lisa 4. 2018. a korraldatud konverentsid ja seminarid	34
Lisa 5. 2018. aastal korraldatud näitused.....	36

Raamatukogu ja lugejad

Raamatukogu arendab funktsionaalset füüsilist ja virtuaalkeskkonda, lähtudes sihtgruppide õppe- ja teadustöö vajadustest ning ressursitõhususe põhimõtetest, pakkudes positiivset kasutajakogemust.

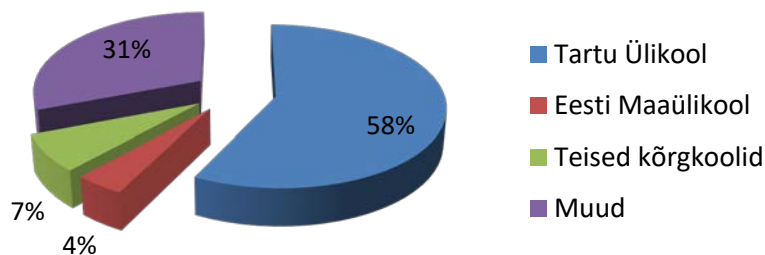
2018. aastal oli raamatukoguhuone lugejatele renoveerimistööde tõttu suletud jaanuarist aprillini ning sel ajal toimis kojulaenus vaid avariuli kogudest. Kõik see on jätnud jälje ka kasutusstatistikasse.

2018. aasta lõpuks oli raamatukogul 40 574 registreeritud lugejat, neist väljastpoolt Tartu Ülikooli 17 242 ehk 42%.

Joonis 1 Raamatukogu registreerunud lugejate arv 2014-2018

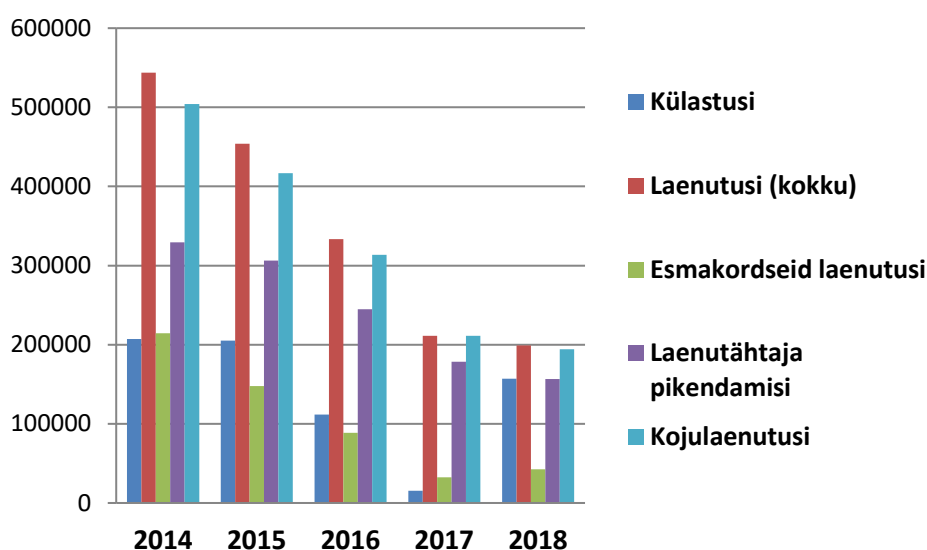
Lugejate osakaal andmebaasis jagunes tegevusalati järgmiselt: üliõpilased moodustasid 54%, õppejõud, teadurid 4,6% magistrandid, doktorandid 8,4% ja muud 33% lugejate üldarvust.

Joonis 2 Raamatukogu lugejate jaotus kõrgkoolide lõikes 2018.a

Aasta jooksul registreeriti 344 208 laenutust, sh 42 350 esmakordset laenutust, 156 699 laenutähtaja pikendamist. Laenutusstatistika numbrid 2018. aastal enam sellist suurt kahanemist, nagu 2017. aastal, ei näidanud. Vaatamata remondile vähenes laenutuste arv vaid 4% võrra (eelmisel aastal oli see näitaja ligi 30%). Laenutuste vähenemise põhjuseks oli jätkuvalt remondist tingitud situatsioon, kus hoidla raamatud olid terve aasta vältel pakitud ning lugejatele kättesaamatud.

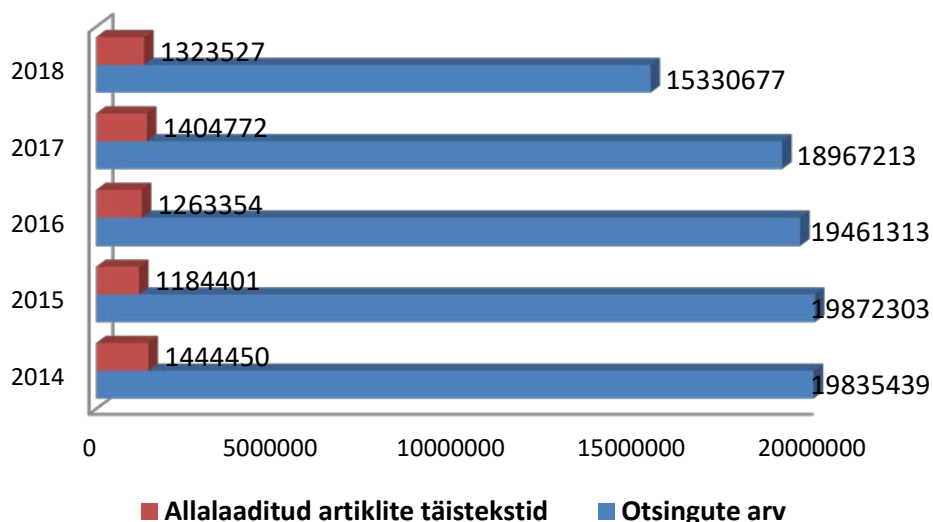
2018. aastal registreeriti pearaamatukogus 157 192 füüsilist külastust ning aasta jooksul 1 943 439 virtuaalset külastust. Lugejateeninduse statistilisi andmeid vt **Lisa 1.**, tabel 4.

Joonis 3 Raamatukogu kasutamine 2014-2018

Tartu Ülikooli teadus- ja arendustöös on väga oluline elektroonilise teadusinformatsiooni olemasolu. Elektroonilise teadusinformatsiooni osatähtsus on kasvanud kõigis valdkondades. Kui varasematel aastatel oli see oluline loodus- ja täppisteadustes ning meditsiinis, siis tänaseks ka sotsiaal- ning järjest enam humanitaarteadustes. Kuna paljud lugejad ei pruugi enam raamatukogu kogude kasutamiseks raamatukokku tulla, siis on raamatukogude ülesanne tagada tõrgeteta ja võimalikult mugav juurdepääs informatsioonile (ühisotsing, raamatukogude kodulehtede funktsionaalsus).

2018. a lõpuks oli raamatukogu vahendusel loodud juurdepääs 119 sidusandmebaasile, mis sisaldasid 59 483 teadusajakirja täisteksti või referaati, hulgaliselt teatmeteoseid ning maailma juhtivate teaduskirjastuste monograafiate elektroonilisi versioone.

Joonis 4 Andmebaaside kasutamine 2014-2018

TÜ raamatukogu taasavamine

TÜ raamatukogu avas lugejatele 25. aprillil hoone esimese remonditud osa ning kogu maja 1. novembril. Remont kestis veidi üle kahe aasta. Renoveerimise esimene etapp hõlmas A-korruse hoidlaid, fuajeed ja tervet teist korrust (sh tööruumid). Teisse etappi jäi kolmanda korruse tööruumide, individuaalkabiinide, esimese lugemissaali, koridoride ja hoidlate reoveerimine. Renoveerimise tulemusena viidi raamatukogu hoone tänapäeva nõuetele vastavaks ning parandati sellega nii töötajate kui kasutajate tingimusi.

Alates raamatukogu osalisest avamisest aprilli lõpus toimus lugejate teenindamine fuajee infopunktis ja 2. korrusel asuvas teeninduspunktis, lugejad tellisid kirjandust lugemissaalide avakogust. Uuendusena oli nüüd teisel korrusel lugejate käsutus 13 grupitöötuumi, mida saab mugavalt kodulehekülje kaudu broneerida ning mis on TÜ üliõpilastele ja õppejõududele tasuta. Novembris avati 3. korruse lugemissaalid ja avahoidla, tänu sellele said lugejad ise kirjandust avakogust võtta ja laenutada. Saalide teeninduspunktis hakati uuesti tegelema ka individuaaltööruumide haldamisega.

Positiivse kasutajakogemuse tagamine

Aasta alguses teenindati lugejaid nii peamajas asuvas ajutises teeninduspunktis kui ka pop-up lugemissaalides (Veski 32), kus toimus tellitud raamatute väljalaenutamine, teavikute tagastamine ning viiviste kasseerimine. Keerulistele oludele vaatamata oli lugejate jaoks tagatud õppetööks vajaliku kirjanduse kättesaadavus. Samas oli teadustöö jaoks vajaliku kirjanduse kättesaadavust tagada hoopis keerulisem, eriti humaniora valdkonnas, sest nende

kasutuskogud olid remondi tõttu kättesaamatud. Lugejatele otsiti Eesti ja välismaa raamatukogudes asuvad neile vajalikke raamatuid ning suunati võimalusel vastavasse raamatukokku või RVLi.

Lugejate parema teenindamise huvides juurutati teeninduspunktide töökorraldusse lugejate teenindamise one-stop-shop põhimõttel, mis on oluline trend maailma ülikooliraamatukogudes. Lugejatel oli võimalus igas teeninduspunktis, olenemata selle asukohast, saada kõiki teenuseid ja teostada kõiki laenutusega seotud toiminguid – laenus, tagastus, pikendamine, konsulteerimine, lugejakaartide kehtivuse pikendamine, lugejate andmete uuendamine, viiviste ja teiste tasuliste teenuste eest tasumine jne. Siiani oli võimalik osa teenuseid saada vaid infopunktist või kojulaenutusest/lugemissaalist. See uuendus, mis hoiab kokku lugejate aega, pälvis ka kohe positiivset tagasisidet.

Erinevad projektid

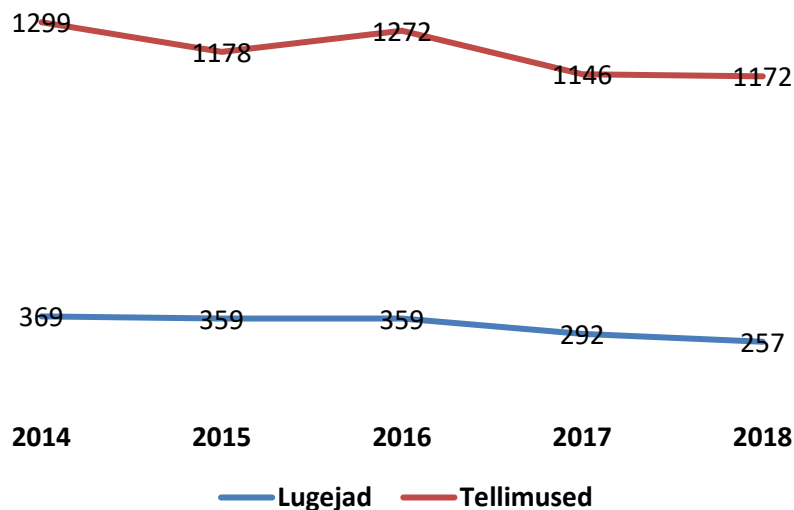
2018. aastal jätkus raamatukogu projekt erivajadustega lugejatele „Seinteta raamatukogu“, kus osutati koduteenindust liikumispuudega üliõpilastele. Kahjuks remondi tõttu ei olnud kogu aasta vältel kättesaadavad punktkirjaprinter ja spetsiaalse tarkvaraga arvuti pimedate lugejate jaoks.

Sügisel osaleti TÜ erivajadustega tudengite infoseminaril, tutvustades raamatukogu kasutamise võimalusi, nt avahoidla riulite vahed on nüüd laiemad, et oleks võimalik ratastooliga ringi liikuda. Infopunkti töötajad jälgivad, et erivajadustega inimestele oleks tagatud raamatukokku ilma tõrgeteta ligipääs ning vajadusel abistavad erivajadustega külastajaid.

Ööraamatukogu toimus ka 2018. aastal ilma üliõpilaste abita. Tudengitele oli võimalus jaanuaris õppida Veski tänaval sessi ajal kell 9-24 kahe nädala vältel, ka nädalavahetustel, siiani toimus ööraamatukogu alati ainult argipäeviti. Õppimise kõrval pakuti neile veel kerget kehakinnitust, võimalust mängida lauamänge või teha vahepaus lugemiskoera seltsis. Maikuus toimus ööraamatukogu juba renoveeritud hoones.

Raamatukogudevaheline laenus

Raamatukogudevahelise laenus (RVL) teenust kasutas 2018. a 257 lugejat, kellelt laikus 1 172 tellimust. Vähenenud on välismaalt tellitavate artiklite koopiate arv, kuid kasvas Eesti raamatukogudest tellitava kirjanduse osa. Ostetavate andmebaaside kogus ja mitmekesisus katab suuremas osas lugejate esmavajadusi ning lugejad eelistavad lihtsamat teed vajalikke allikate kättesaamiseks. Palju on tellimusi, mis vajavad bibliograafilist täpsustamist ja soodsamate võimaluste leidmist.

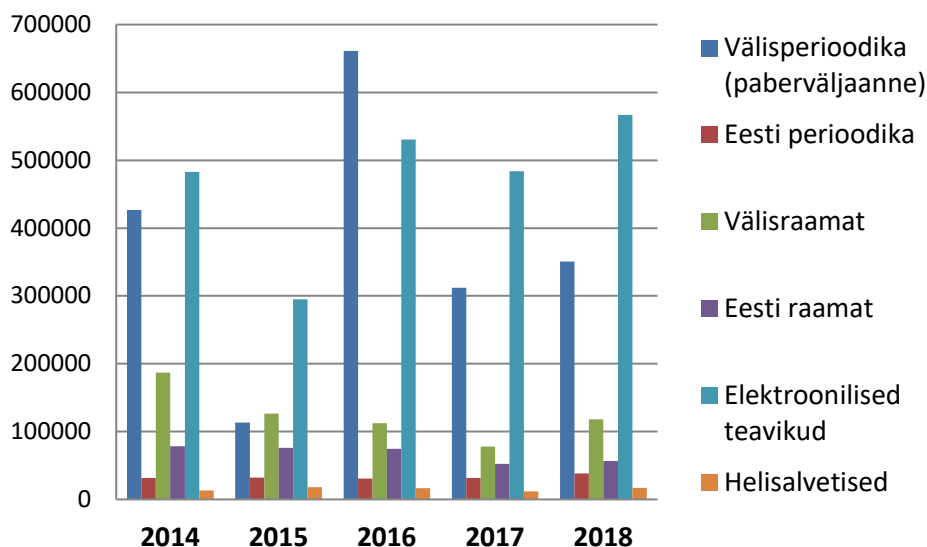
Joonis 5 RVL teenuse kasutamine 2014-2018

Ka 2018. aastal võimaldas TÜ raamatukogu oma lugejatele tasuta raamatukogudevahelise laenutuse teenust nendele raamatutele, mida renoveerimistööde tõttu polnud võimalik hoidlatest kätte saada.

Kogud

TÜ raamatukogu ülesanneteks on koguda, töödelda, säilitada ja teha kättesaadavaks õppe-, teadus- ning arendustegevusteks vajalikku informatsiooni ning osutada ühiskonnale avalikke infoteenuseid. Kogude arendamisel lähtub raamatukogu ülikooli taseme- ja täiendusõppe ning teadustöö vajadustest, tagades ülikooli ajaloo ja rahvusliku akadeemilise pärandi ning teadus- ja kultuurilooliste kogude säilimise ja kättesaadavuse.

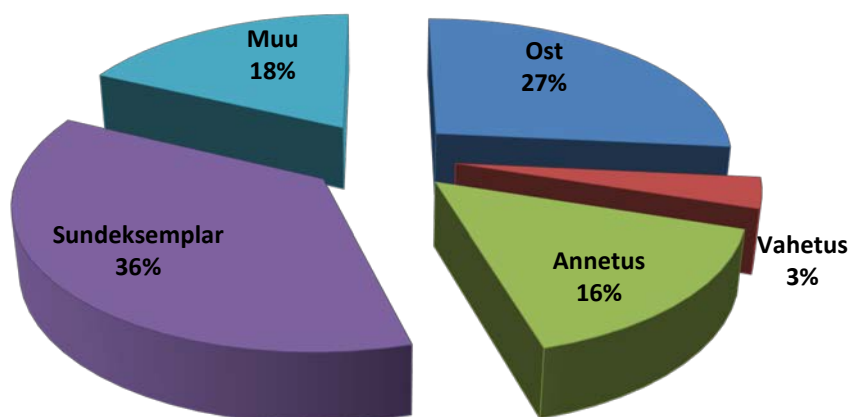
Ülikooli õppe- ja teadustöö toetamine on raamatukogu esmane ja tähtsaim ülesanne sh õppe- ja teadustöö jaoks vajaliku informatsiooni hankimine (andmebaasid, ajakirjad, monograafiad, õpikud) selleks eraldatud raamatuostusumma raames ja vastavalt valdkondade ettepanekutele. 2018. aastaks eraldas Haridus- ja Teadusministeerium teadusinformatsiooni hankimiseks 770 842 eurot ja rahvusteavikute hankimiseks 74 400 eurot. Ülikool eraldas raamatukogule 202 000 eurot.

Joonis 6 Pearaamatukogu komplekteerimiskulud 2014-2018.a

Komplekteerimise statistilisi andmeid vt Lisa 1., tabelid 2, 3.

Aasta jooksul kasvasid ülikooli raamatukogu kasutuskogud 28671 teaviku võrra, ulatudes aasta lõpuks 3 719 769 arvestusühikuni. Kõik kogud (kasutus-, vahetus- ja varukogu) kokku sisaldasid aasta lõpuks **3 723 130** teavikut. Tartu ülikooli raamatuvara suurus 2018. a lõpuks oli **4 074 105**.

Joonis 7 Kasutuskogusse arvele võetud teavikud komplekteerimisallikate lõikes 2018.a

2016. aasta kevadel kokku lepitud rahajaotuspõhimõtteid 2018. aastal ei muudetud ja samaks jäid ka otsused andmebaaside osas, mis lähevad valdkonnale määratud summast ja mis andmebaaside üldrahast. 31.12.2018 seisuga jäi kulutamata 50 325 eurot. See summa oli

broneeritud ja tellimustega kaetud - mõnede andmebaaside arved ja osad tellitud raamatud ei jõudnud kahjuks aasta lõpuks kohale. Teadusajakirjade hankimiseks oli vaja läbi viia uus riigihange, mis oli taas kord väga ajamahukas ja seda nii muutunud seaduse tõttu kui ka muutuste tõttu hangete talituse koosseisus. Riigihange õnnestus ja selle tulemusena sõlmiti ainukese pakkuja EBSCOga 10.juulil 2018 raamleping teadusajakirjade tellimiseks aastatel 2019-2022.

Õppe- ja teadustöö tuge pakub raamatukogu poolt võimaldatud teenus - deponeerimine. Kui remondiperioodil oli raamatukogu taktika võimalikult palju väljaandeid deponeerida, et need kasutajatele kättesaadavad oleksid, siis seoses maja avamisega on vajalik see teema uuesti läbi mõelda - mida, kuhu ja kui pikaks ajaks. On selgunud ka, et deponeeringuid ei ole pikka aega pikendatud ja et paljud väljaanded, mis on deponeeritud, on tegelikult kadunud. Teemaga tehti alust 2018. aasta lõpus, lahendused jäävad aga kindlasti 2019.aastasse, sest mitmed probleemid tuleb eelnevalt majasiseselt läbi arutada (kes vastutab pikendamiste eest, erialakogude vastutus protsessis, õppejõulaenus vs deponeerimine jne).

E-teavikute osakaalu suurendamine, mis tagab kiire juurdepääsu informatsioonile, on jätkuvalt orientiiriks nii erialareferentide kui komplekteerijate töös. Siin olulisi muudatusi ei toimunud.

Jätkuvalt on probleemiks see, et Eestis ilmunud väljaandeid e-kujul raamatukogudele ei müüda või siis on juurdepääsu ostmine väga kallis. ELNET Konsortsiumi eestvõttel üritati 2018.aastal läbi rääkida AS Äripäev, aga need läbirääkimised ei lõppenud juurdepääsu ostmisega. Põhjuseks taaskord kõrge hind.

Kolmas valdkond, mis lähtudes raamatukogu arengukavast on oluline-kogude arendamine ja säilitamine. See valdkond haakub õppe- ja teadustöö toetamisega ja väljaannete ostmisega, aga lisaks ostudele täienevad kogud nii säilituseks emplarina laekunud väljaannetega, kui ka vahetuse raames ja annetusega saabunud väljaannetega. Vahetussuhted toimusid samas mahus nagu eelmiselgi aastal. Vahetuse raames saabus 2018.aastal 53 645 euro väärtuses teavikuid. Annetusi võeti vastu 77 685 euro väärtuses. 2018.aastal oli see nõ aeglane töövoog muude prioriteetide tõttu (A-hoidla raamatute puhastamine, kogude tagasi paigutamine). Tartu observatooriumi raamatukogu anti üle vastavalt ülikooli ja Haridus- ja Teadusministeeriumi lepingule ja selle nimel tehti tööd üle aasta. Kogu üleandmine viibis raamatukogu remondi tõttu.

Tänu Haridus- ja Teadusministeeriumi sihtotstarbelisele ja stabiilsele rahaeraldisele on õnnestunud rahvusteavikute kogu pidevalt täiendada. Eesti trükiseid järelkomplekteeriti eraisikutelt, antikvariaatidest ja oksjonitelt. Arhiivkogu uuem osa täienes säilituseks emplari põhjal. Raamatute paremat hoidmist arutati korduvalt spetsialistidega säilitus- ja konserveerimisosakonnast ja ühe meetmena alustati sügisel pehmekaaneliste õppematerjalide ennetavat kiletamist. Hästi oluline oli ka säilitusalase koolituste läbiviimine töötajate seas.

Erinevate teenuste kompleksi, mida raamatukogu kasutajatele pakub, kuulub samuti e-raamatupood. E-raamatupoe kaudu on võimalik osta raamatuid, mida raamatukogu enam ei vaja või mida meil juba on. Et tellimist e-raamatupoest mugavamaks muuta juurutati koostöös IT osakonnaga pakiautomaadi kasutamise võimalus ja see on e-raamatupoe kasutajate poolt väga hästi vastu võetud. Reservkogu läbitöötamisel tekkis väga palju vanu raamatuid, mida saab ehk e-raamatupoe kaudu huvilistele müüa.

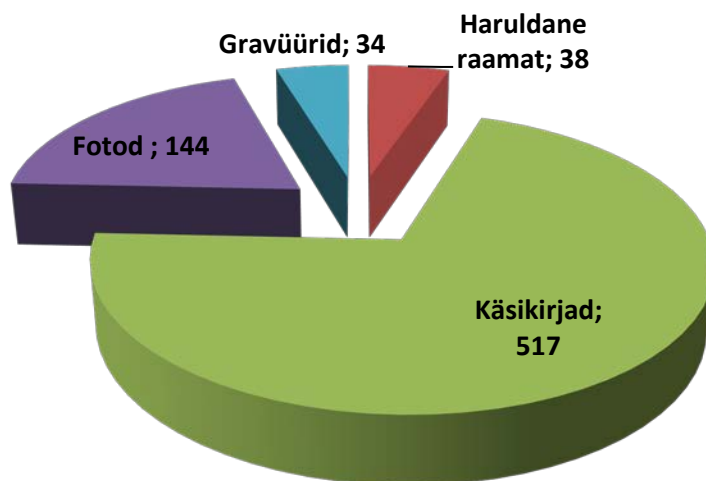
Töö käsikirjade ja haruldaste raamatutega

Kogude kättesaadavaks tegemine uurijatele ja positiivse kasutajakogemuse pakkumine

Käsikirjade ja haruldaste raamatute osakonna (KHO) kogud olid uurijatele kättesaadavad alates maikuust.

Välisuurijaid oli Saksamaalt (J. W. Krause, L. Gulkowitzi isikuarhiivid ja islamikäsikirjad), Rootsist (de la Gardie isikuarhiiv), Venemaalt (De la Gardie isikuarhiiv), USA-st (V. Grabari isikuarhiiv). Kirjalikke päringuid laekus Lätist, Soomest, Rootsist, Saksamaalt, USA-st, Venemaalt, Valgevenest, Itaaliast, Ungarist, Poolast, Valgevenest, Venemaalt.

2018. a registreeritud laenutused:

Joonis 8 KHO registreeritud laenutused 2018.a

Remondi tõttu 2018. a aktiivselt arhiivide kogumisega ei tegeletud. Väärtuslikuks täienduseks J. W. Krause isikuarhiivile olid tema TÜ botaanikaia plaanid (12 tk) aastatest 1804-1814, mis õnnestus osta ühest Tartu antikvariaadist. TÜ muuseum andis üle ülikooli välissuhete osakonna arhiivi, professor Toomas Asser annetas täiendavaid materjale Ludvig Puusepa isikuarhiivile jne. Oluliseks annetuseks võib pidada Tartu Observatooriumi ligi 260

raamatu üleandmist novembris 2018 Tartu Ülikooli raamatukogule. Üleantavate raamatute seas on erinevaid teoseid aastast 1508 kuni 1860. Väga väärtuslikud on Tartu astronoomide poolt 19. sajandil teostatud mõõtmiste käsikirjalised ülestähendused. Lisaks on palju välisriikidest pärit astronoomide kuulsaid teoseid. Mitmed raamatud on ainulaadsed kogu Baltikumis. Observatooriumist jõuavad raamatukokku ka hulk tähekaarte, mis on huvitavad kauni graafika poolest.

Jätkus töö riiklikust programmist Eesti keel ja kultuurimälu rahastatava projektiga EKKM14-360 "Eesti keskaegsete pärgamentfragmentide registreerimine, kirjeldamine ja ühisandmebaasi loomine: Tartu kogud (1.01.2014–31.12.2018)", vastutav täitja Kaspar Kolk. Projekti lõppeesmärgiks on Eesti kogudes leiduvate keskaegsete pärgamentfragmentide ühisandmebaasi valmimine. Teadaolevalt oleks tegu Euroopa esimese rahvusliku pärgamentfragmentide ühisandmebaasiga. Seni teistes maades loodud andmebaasid põhinevad kõik peamiselt ühe mäluasutuse kogudel.

Remondijärgselt avati 1. novembril näitusesaalis (1. saalis) KHO kogusid tutvustav näitus.

Kogude kirjeldamine e-kataloogis ESTER

Tagatakse kiire ja mugav ligipääs kogudele olenemata formaadist, asukohast või vanusest, täiustades ja lihtsustades kogude otsivõimalusi ning optimeerides kogude kasutust toetavaid teenuseid.

2018. aasta lõpuks oli e-kataloogis ESTER kirjeldatud 58% ehk 2353141 eksemplari Tartu Ülikooli raamatuvarast (pearaamatukogu eksemplarid 1947670, TÜ erialaraamatukogud – 405471) kokku 1300733 nimetust.

2018. a. aastal koostati uutele teavikutele 11749 bibliokirjet, originaalkirjeid oli 11329 ja koopiakirjeid 420. ESTERisse lisandus 20441 uut eksemplarikirjet.

Statistilisi andmeid vt **Lisa 1.**, tabel 6.

ESTERi kõrval on raamatukogu koduleheküljel kättesaadavad digiteeritud sedelkataloogid „Võõrkeelsed raamatud ilmunud kuni 1945“ ja „Venekeelsed raamatud ilmunud kuni 1916“.

Vastavalt vajadusele toimus Eesti märksõnastiku toimetamine, teavikute liigitamine ja märksõnastamine.

2018. aastal toimus artiklite bibliografeerimine Eesti artiklite andmebaasi ISE (TÜ raamatukogu on kahe teemabaasi haldaja):

- meditsiin ja tervishoid
- keeleteadus

“Eesti märksõnastiku” (EMS) toimetamine toimub ELNET Konsortsiumi märksõnastiku halduri juhendamisel valdkonnapõhiselt.

Märksõna normikirjed koostatakse Eesti märksõnastiku veebirakenduses ja laaditakse regulaarselt andmebaasidesse ESTER ja ISE. Aasta jooksul täienes ESTER 405 uue nime ja ühtluspealkirja normikirjega ning redigeeriti 79 normikirjet.

Erialaraamatukogud

Seisuga 31.12.2018 oli ESTER-iga ühinenud 29 ülikooli allüksuste raamatukogu. 2018. aasta 1. jaanuaril liitus Tartu Observatoorium Tartu Ülikooliga. Observatooriumi raamatukogu, mis oli teiste erialaraamatukogude grupis, liikus Tartu Ülikooli erialaraamatukogude gruppi. See tõi kaasa asukohakoodide muudatuse, raamatute deponeerimise, grandiraamatute arvele võtmise jne. Koostöölepingu alusel liitunud raamatukogusid oli 2018. aastal kuus: Balti Kaitsekolledži raamatukogu, Riigikohtu raamatukogu, Soome instituudi raamatukogu, Tartu Kõrgema Kunstikooli raamatukogu, Tartu Kunstimuuseumi raamatukogu, Eesti Looduseuurijate Seltsi raamatukogu.

Üheksas ülikooli allüksuses (tehnoloogiainstituut, molekulaar- ja rakubioloogia instituut, psühholoogia instituut, usuteaduskond, botaanika osakond, zooloogia osakond, geograafia osakond ja etnoloogia osakond ja genoomika instituut) puudub raamatukogu ja raamatud (valdkonna ostud, grandiostud) võetakse nende asutuste arvele. Usuteaduskonna raamatud võetakse ülikooli raamatukogu arvele.

Arendustegevus

- [Õppe- ja teadustöö toetamine](#)
- [Avatud teaduse toetamine](#)
- [Kogude arendamine ja säilitamine \(vt Kogud lk 6-11\)](#)
- [Positiivse kasutajakogemuse kindlustamine \(vt Raamatukogu ja lugejad lk 2-6\)](#)
- [Organisatsiooni arendamine \(vt Personal lk 16-18\)](#)

Üha aktuaalsemaks muutub avatud juurdepääs teadustöö tulemustele, millega seoses kasvab ülikooliraamatukogude osatähtsus elektroonilises kirjastamises, e-väljaannete arhiveerimises (repositooriumide arendamine), teadusandmete haldamises ning kättesaadavaks tegemises. TÜ raamatukogu jätkab panustamist neisse teemadesse, olles Haridus- ja Teadusministeeriumile partneriks riikliku poliitika kujundamisel e-ressursside, avatud teadusandmete ja neile avatud juurdepääsu (open access) loomisel ning infopädevuse arendamisel.

Õppe-ja teadustöö toetamine

TÜ raamatukogu on korraldanud infopädevusalaseid kursusi üliõpilastele juba kümme aastat, ent vajadus infootsinguoskuste järele on aastatega üha kasvanud. Juba väljatöötatud kursused, mida 2018. aastal läbi viidi olid järgmised:

- „Sissejuhatus erialainfootsingusse“ (OIAO.06.051, 3 EAP) lõpetas 90 üliõpilast.
- „Infopädevuse alused“ (OIAO.06.050, 3 EAP) lõpetas 205 üliõpilast.
- MOOC „Infopädevuse alused“ (1 EAP) viidi läbi kevadel ja sügisel. Kevadel lõpetas 303 osalejat(430st registreerunust) ja sügisel 270 osalejat (367st registreerunust).
- „Euroopa Liidu ametlik dokumentatsioon ja andmebaasid (P2EC.00.149) kevadsemestril. Ca 40 üliõpilast.

2018. aastal tegeleti ka uute kursuste ettevalmistamise ja läbiviimisega.

Aasta tagasi, 2017. a. alustati koostööd prof. Urmas Kõljalaga Ökoloogia- ja maateaduste instituudist, et kandideerida üleülikooliliste doktoriõppe valikainete loomise konkursil. Taotlus esitati kursuse „Teadusandmete haldamine ja publitseerimine“ loomiseks, kuid konkursi eelarvest selleks vahendeid ei saanud. Läbirääkimiste tulemusena eraldas teadusprorektor raha kursuse loomiseks koostöös PlutoFi andmehaldusplatvormi meeskonnaga. Sügissemestril valmisid e-kursuse „**Teadusandmete haldamine ja publitseerimine**“ (LTOM.00.007, 2EAP) materjalid kolmel teemal: avatud teadus ja FAIR andmed, andmehaldusplaan ja avaandmete otsing. Kursuse lõpetas 37 doktoranti ning hinnangud kursusele olid positiivsed.

2018. aastal osaleti ka doktorantidele pakutava üleülikoolilise valikaine „**Hea teadus: raamnõuded, väärtused ja tegevuspõhimõtted**“ (HVFI01, 6EAP) loomisel ja läbiviimisel ühe mooduliga: avatud teadus, teaduse avaandmed ja FAIR andmed. Kursus koosnes videoloengutest, ülesannetest, seminarist, lõputööst ja lõputöö seminarist. Kursuse lõpetas 19 doktoranti, kellest 8 valisid lõputööks avatud teaduse ja avaandmetega seotud teemad. Tiiu Tarkpea viis kursuse raames läbi kaks seminari.

Eestikeelsed e-õpikud

Seoses Ebrary lepingu lõppemisega 2017.a. detsembris viidi kõik Ebook Centrali platvormil asunud raamatud üle TÜ digitaalarhiivi DSpace'is. Säilitati ligipääs ainult ülikooli arvutivõrgus, samuti printimise ja väljatrüki piirangud vastavalt autorilepingutes sätestatud tingimustele.

Avatud teaduse toetamine

Raamatukogu tegevuse eesmärk on toetada avatud teaduse põhimõtteid ning suurendades ülikooli ja Eesti teadustulemuste nähtavust maailmas. Võttes arvesse „Horisont 2020“ nõudeid ja suuniseid avatud juurdepääsuga publitseerimisele ja avaandmetele, edendatakse koostööd teadlaskonna ja raamatukogu spetsialistide vahel Euroopa Liidu teadusuuringute ja

innovatsiooniprogrammide elluviimisel. Raamatukogu tegutseb OpenAIRE2020 riikliku koordinaatorina Eestis.

Raamatukogu viib läbi üritusi, mis toetavad avatud juurdepääsu, näiteks Avatud juurdepääsu nädal. Eesmärgiks on avatud juurdepääsu poliitika väljatöötamine, toetamine ja järgimine Eestis. Selleks pakutakse avatud publitseerimise ja teadusandmete haldamisega seotud koolitusi ja teenuseid. Järgitakse Euroopa Liidu vastavaid direktiive ning juurutatakse parimaid praktikaid.

2018. aastal nõustati TÜ teadlasi ning HTMi ja ETagi töötajaid andmehaldusplaanide koostamise osas ning avatud teaduse teemadel laiemalt. Oluline on tihedate sidemete loomine TÜ teadlastega ning nende teenuste osutamine. Et üksteise vajadusi ja võimalusi paremini mõista, on toimunud rida kohtumisi:

Sotsiaalvaldkonna seminaril „Metodoloogilisi uuendusi ja eksperimente sotsiaaluuringute ja analüüside teostamisel“, mille eesmärk oli kokku tuua suuremate andmekogude esindajad ja kasutajad ühiskonnateadustes, tutvustati TÜ repositooriumi võimalusi ja arutati edasisi koostööplaane. Lisaks arutati seminaril innovaatilisi suundumuslikke andmehalduses ja meetoodikas ning sotsiaalteaduste strateegilisi arenguplaane.

Sotsiaalteaduste valdkonna esindajatega kohtumisel arutati koostööd Eesti Sotsiaalteaduslik Andmearhiivi osas. Valdkonna esindajad lubasid selgeks teha, kus selles arhiivis kirjeldatud andmed tegelikult asuvad ja mida oleks mõistlik nendega edasi teha.

29. ja 30. mail toimus koostöös Eesti Sotsiaalteadusliku Andmearhiiviga Tartu Ülikooli raamatukogus rahvusvaheline konverents „How to get the maximum from research data – prerequisites and outcomes“.

Septembris-oktoobris toimusid kohtumised **DataCite Eesti** konsortsiumi partneritega, kus arutati ühise DataCite repositooriumi ideed. Partnerid on seisukohal, et praegusel kujul TÜ DataDOI selleks ei sobi, ühine repositoorium nõuab eraldi arendust ja rahastust.

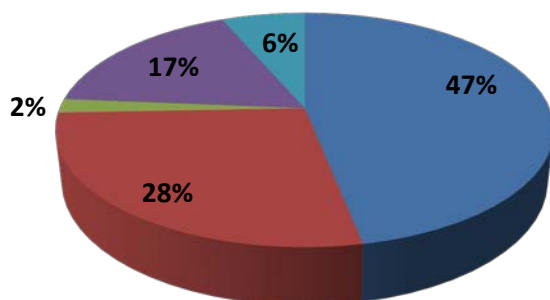
Finantsid

Tabelist nähtub, et võrreldes 2017. aastaga suurenesid raamatukogu tulud 2018. aastal 7% ja kulud koguni 16% võrra. Tulude poole pealt kasvas enim ülikooli eraldis kuni 45% ning kulude võrdluses kasvasid kommunaalkulud ja muud kulud (lähetus, transport, kantseleikulud, majanduskulud, koolitus jm) vastavalt siis 43% ja 51%. Vähenemistendentse näitasid seevastu tulude poolel tulud tasulistest teenustest ning kuludest infotehnoloogiakulud.

Pearaamatukogu komplekteerimiseelarve kokku oli üle 1,2 miljoni euro, millest Haridus-ja Teadusministeeriumi eraldis moodustas 845 242 ja ülikooli eraldis 202 000 eurot. Komplekteerimiseelarve jääk seisuga 31.12.2018 oli 50 325 eurot, millest suurem osa oli broneeritud.

	2014	2015	2016	2017	2018
Tulud kokku (tuh eurot)	5168,4	5189,7	4606,1	4289,3	4607,8
ülikooli eraldised	2792,5	2901,3	2869,5	1121,6	2029,2
otse riigilt	839,0	815,7	1232,9	1818,5	906,2
tulud tasulistest teenustest	156,8	157,3	71,1	87,1	81,5
muud tulud (teadustegevus, projektid, lepingud, ettevõtete ja eraisikute sponsorlus)	1278,6	1219,5	432,6	1151,7	1468,5
Kulud kokku (tuh eurot)	3995,5	4545,5	3993,0	3598,6	4304,8
Jooksevkulud sh,	3856,6	3379,5	3993,0	3551,2	4273,2
tööjõukulud	1706,0	1572,1	1592,3	1772,2	1966,8
Komplekteerimiskulud	1238,9	677,1	1439,2	980,8	1158,5
infotehnoloogiakulud	130,6	104,4	43,7	106,4	86,7
kommunaalteenused	340,6	581,0	672,0	416,8	728,0
muud kulud (lähetused, transport, kantseleikulud, majanduskulud, koolitus jm)	390,0	444,9	232,9	134,2	272,4
Kapitalimahutused	138,9	1125,5	0	0	0
Jääk	1172,8	644,1	613,0	690,6	302,9

■ Tööjõukulud ■ Komplekteerimiskulud
■ Infotehnoloogiakulud ■ Kommunaalteenused
■ Muud kulud ■

Joonis 9 Kulude jaotus 2018.aastal

Komplekteerimiskulude täpsem jaotus on esitatud **Lisa 1.**, tabelid 2,3.

Koostöö

Eesti ja rahvusvaheliste ühenduste liikmena annab Tartu Ülikooli raamatukogu oma panuse nende organisatsioonide strateegiliste eesmärkide täitmisse ning hoiab oma positsiooni kompetentsikeskusena teiste mäluasutuste seas.

2018. aastal loodi TÜs Digihumanitaaria ja infoühiskonna keskus. Raamatukogu on üks keskuse liikmetest. Digihumanitaaria ja infoühiskonna keskus on loodud Tartu Ülikoolis eesmärgiga kasvatada digihumanitaaria- ja infoühiskonnaalast pädevust ja arendada koostööd humanitaar- ja sotsiaalteaduste ning infotehnoloogia ja andmeteaduse sidusaladel. Keskusesse kuuluvad kõik humanitaarteaduste ja kunstide valdkonna instituudid, ühiskonnateaduste instituut, arvutiteaduse instituut, Viljandi kultuuriakadeemia ning TÜ raamatukogu. (<http://digihum.ut.ee/>)

Liikmelisus

Tartu Ülikooli raamatukogu on järgmiste Eesti ja rahvusvaheliste ühenduste liige:

- Eesti Raamatukoguvõrgu Konsortium (ELNET Konsortium)
- Rahvusvaheline raamatukoguühingute ja -institutsoonide liit (IFLA, International Federation of Library Associations)
- Euroopa Teadusraamatukogude Liit (LIBER, League of European Research Libraries)
- Euroopa Tervishoiuteabe ja Meditsiiniraamatukogude Assotsiatsioon (EAHIL, European Association for Health Information and Library Association)
- Rahvusvaheline Muusikaraamatukogude, -arhiivide ja -dokumendikeskuste Assotsiatsioon (IAML, International Association of Music Libraries, Archives and Documentation Centres)
- Rahvusvaheline Heli- ja Audiovisuaalsete Arhiivide Assotsiatsioon (IASA, International Association of Sound and Audiovisual Archives)
- Rahvusvaheline Õigusraamatukogude Assotsiatsioon (IALL, International Association of Law Libraries)
- Juriidiliste teabekeskuste ja õiguslaste infospetsialistide konsortium (CLRCLIS, Consortium of Legal Resource Centres and Legal Information Specialists)
- Euroopa Teadusraamatukogude Konsortium (CERL, The Consortium of European Research Libraries)

- Bibliotheca Baltica
- SPARC Europe
- ENCES European Network for Copyright in support of Education and Science
- DataCite (International Data Citation Initiative)

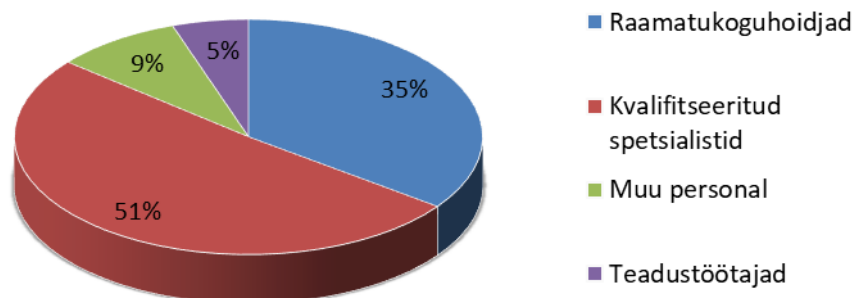
Eestisesed üritused

- Iga kahe aasta tagant korraldab TÜ raamatukogu Friedrich Puksoo sünniaastapäevale pühendatud ettekandepäeva. Sellel päeval antakse üle Puksoo auhind kahel viimasel aastal ilmunud raamatuloo, raamatukogunduse või bibliograafia-alase töö autorile. Fr. Puksoo auhinda annavad välja Eesti raamatukoguhoidjate ühing ja Tartu ülikooli raamatukogu.
- TÜ raamatukogul on traditsioon korraldada veebruaris või märtsis Kääriku spordikeskuses Eesti mäluasutuste talveseminari. Mäluasutuste talveseminar on välja kasvanud Eesti Raamatukoguvõrgu Konsortsiumi suve- ja talveseminaridest. Seminari sihtgrupiks on eesti suuremate mäluasutuste-rahvusraamatukogu, teadusraamatukogude, riigi muuseumide ja rahvusarhiivi- juhid ja spetsialistid, aga ka Kultuuri- ja Haridus-ja Teadusministeeriumi ametnikud.
- Tartu linna mainefestival Prima Vista on välja kasvanud Tartu ülikooli raamatukogu korraldatud raamatumessist "Utlib Market", mis selle nime all toimus esmakordselt 2002. a kevadel. Kirjandusfestivali Prima Vista üheks põhikorraldajaks on kõik need aastad olnud TÜ raamatukogu.
- Open Accessi nädal (Open Access Week) on rahvusvaheline üritus, mis toimub samaaegselt maailma eri paikades oktoobri kuu kolmandal nädalal. TÜ raamatukogu viib Open Accessi nädalat läbi alates 2010. aastast.
- Novembri viimasel nädalal, juba viimased neliteist aastat, korraldab TÜ raamatukogu kirjepäeva, kus räägitakse erinevatel raamatukogunduslikel teemadel.

Vt **Lisa 4**. 2018. a korraldatud konverentsid ja seminarid

Personal

Raamatukogu on paindlik ja õppiv organisatsioon, mis väärtustab oma töötajaid, panustades pidevalt nende kompetentsi taseme tõstmisse ning arengu toetamisse.

Joonis 10 Raamatukogu töötajad 2018.a

Statistilisi andmeid vt **Lisa 1.**, tabel 1.

Arenduskogu otsusega 06. juuni 2018 tunnustati raamatukogu töötajaid ning raamatukogu ees teeneid omavaid isikuid:

2018

Teenetemärk

- **Tatjana Šahhovskaja** – pikaajalise pühendunud ja silmapaistva töö eest TÜ raamatukogus oleva varase vene raamatu ning käsikirjakogudega (märk nr 67)
- **Tiiu Sade** – pikaajalise pühendunud töö eest kogude arvestuse valdkonnas (märk nr 68)
- **Taimo Saan**– TÜ raamatukogu arengukavade elluviimisele kaasaaitamise eest (märk nr 69)

Aastapreemia

- **Kertu Uri** – silmapaistva ja pühendunud töö eest remondiaegses raamatukogus kogude kolimisel ja ümberpaigutamisel
- **Piret Zettur**– silmapaistva ja efektiivse töö eest uute infotehnoloogiliste lahenduste juurutamisel taasavatud raamatukogus

Tegijad

- **Kill Kask**— kompetentse ja produktiivse töö eest RFID süsteemil töötavate masinate tööle rakendamisel

- **Kaja Kruus**— järjepideva ja põhjaliku töö eest kataloogide kolimisel ja korrastamisel
- **Ly Kütt**— põhjaliku töö eest A hoidla raamatute puhastamise organiseerimisel ja tööle rakendamisel
- **Risto Mustonen**— asjatundliku ja tulemusliku töö eest infotehnoloogiliste lahenduste elluviimisel arvutiklassides ja gruppitööruumides ning kõrge teeninduskultuuri viljelemise eest raamatukogus
- **Herdis Olmaru** — asjatundliku ja loomingulise lähenemise eest raamatukogu tegevuse kommunikeerimisel ja visualiseerimisel
- **Kristina Virro**— uuenduslike ideede ja julgete katsetuste eest

Tegijad (meeskond)

- **Säilitus- ja konserveerimisosakond** — A hoidlas raamatute puhastustalgute eduka ja tulemusliku korraldamise ning läbiviimise eest.
- **Käsitöö- ja haruldaste raamatute osakond**-silmapaistva ning efektiivse töö eest kogude puhastamisel ja kolimisel uutesse hoidlatesse

Eripreemiad

- **Teenindusosakond** —suurepärase ja ennastalgava töö eest nii remondiaegses raamatukogus kui *pop-up*- lugemissaalides lugejate teenindamisel
- **Infosüsteemide osakond** — suurepärase töö eest uute infotehnoloogiliste lahenduste tööle rakendamisel taasavatud raamatukogus ning *pop-up*- lugemissaalide käigushoidmisel
- **Infopunkti naiskond** (nii vana kui uus koosseis) —suurepärase töö eest peahoones, *pop-up*- lugemisaalides ning taasavatud raamatukogus lugejate teenindamisel
- **Liisi Lembinen** — suurepärase töö eest raamatukogu ehitusaegse haldustöö korraldamisel
- **Lilian Mengel** —raamatukogu visuaali värskendamise eest

Raamatukogu tänukiri/ Tööjuubelid

- **Lilia Külv**- 45 aastase pühendumise eest raamatukogule
- **Loris Baer** – 40 aastase pühendumise eest raamatukogule
- **Asta Kuha** – 40 aastase pühendumise eest raamatukogule
- **Marianne Tiik** – 40aastase pühendumise eest raamatukogule
- **Liina Espenberg** – 35 aastase pühendumise eest raamatukogule

- **Natalja Jevtjuhova** – 35 aastase pühendumise eest raamatukogule
- **Avo Kartul** – 35 aastase pühendumise eest raamatukogule
- **Ülle Mölder** – 35 aastase pühendumise eest raamatukogule
- **Tiiu Tarkpea** – 35 aastase pühendumise eest raamatukogule
- **Kertu Uri** – 35 aastase pühendumise eest raamatukogule
- **Tiina Vesterova** – 35 aastase pühendumise eest raamatukogule
- **Agnes Kivi** – 30 aastase pühendumise eest raamatukogule
- **Marika Liivamägi** – 30 aastase pühendumise eest
- **Olev Reet** – 25 aastase pühendumise eest raamatukogule
- **Elle Zirk** – 25 aastase pühendumise eest raamatukogule

Uued töötajad (juuli 2017-juuni 2018)

- **Martin Pajuste**
- **Lilian Mengel**
- **Laura Laanisto**

Teadustöö

Raamatukogu teadustöötajad olid 2018. aastal seotud järgmiste uurimisteedadega:

- **MP1RT17012 "Helleno-Nordica: humanistide kreeka keel Rootsi suurriigis (1.01.2017–31.12.2020)", Janika Päll, Tartu Ülikool, Tartu Ülikooli Raamatukogu.**

Huvi vanakreeka ajaloo ja kreeka keele õppimise vastu sai Läänemere piirkonnas alguse 16. sajandil. Rootsi suurriigis omandas kreeka keel erilise rolli kultuuris ja haridussüsteemis, toeks luterlik reformatsioon ning Philipp Melanchthoni põhimõttest lähtuv hariduse ümberkorraldamine. Kreeka keeles lugemine ja kirjutamine oli tähtsal kohal koolide ja ülikoolide õppekavades. Järgides Kesk- ja Lõuna-Euroopa eeskujul, hakkasid haritlased looma ja avaldama kirjandust vanakreeka keele taaselustatud variandis, mida nimetatakse humanistide kreeka keeleks. Sellises rahvusvahelises keeles kirjutades väljendasid ja edastasid õpetlased oma ideid haritlaste kogukonnale terves piirkonnas. Helleno-Nordica kavatseb uurida kultuuriliste, poliitiliste ja majanduslike seoste võrgustikku, mida ühendab üks idee: taaselustada muistne keel ja kasutada uues vormis selle kultuuri. Helleno-Nordica nelja alaprojekti eesmärk on avastada senitundmatut uurimisainest ning avada uusi teid mõistmaks ajaloolise Kreeka ja tema keele rolli Euroopa kultuuriloos ning eriti Rootsi suurriigis. Põhiline eesmärk on näidata kreeka mineviku ja humanistide kreeka keele kasutuse kesksel rollil ühtsete lähenemiste kujundamisel hariduse ja teaduse valdkonnas varauusaja läänemere maades. Olenemata Läänemere maade erinevast saatusest 19. ja 20. sajandil on need ühised juured ka tänapäeval olulised. Tartu vastutab kahe alaprojekti eest:

1) HUG-andmebaasi loomine, see on Rootsi suurriigi aja humanistide kreeka käsikirjade ja trükiste bio-bibliograafiaga laiendatud tekstiandmebaas. Koostöös teiste tiimidega (Lundi juhtimisel) osaleb Tartu lisaks ka andmeotsingus, vastutades eelkõige uurimistöö eest Läänemere idakaldail. 2) Alaprojekt: "Antiikautorid kaasaja lugejat kõnetamas: Kreeka humanism Läänemere idakaldail" keskendub Eesti ja Läti aladel loodud (või neile suunatud) humanistide kreeka keeles loodud tekstidele, uurides nende tekke faktoreid Kesk-Euroopas žanriloolisest aspektist ja tuvastades saksa, rootsi, protestantismi ja katoliikluse segamõju mustreid. Alaprojekti täiendav raskuspunkt on vanakreeka kultuuri kasutamisel Eesti ja Läti ala ülikoolidispuutides.

- **EKKM17-450 "Tekstist andmekoguks: Karl Morgensterni kirjavahetuse elektrooniline editsioon. Pilootprojekt. (1.01.2017–31.12.2018)", Janika Päll, Tartu Ülikool, Tartu Ülikooli Raamatukogu.**

Mingi pärandi kultuurimälus hoidmine ei tähenda ainult säilitamist, vaid ka aktiivsesse kasutusse toomist - just seda võimaldaks projekt "Tekstist andmekoguks: Karl Morgensterni kirjavahetuse elektrooniline editsioon." Kaasaegseid üldistavaid uurimusi Morgensterni rolli kohta erinevate teadusalade ja ülikooli teadusstruktuuri arengu ja ajaloo uurijatelt on vähe, võrreldes kunstiteadlaste ja raamatuloolaste uurimustega. Samuti kasutatakse tema materjale vähe õppetöös. Suur osa Morgensterni käsikirjalisest pärandist jääb teadlastele, üliõpilastele ja kultuuriloost huvitujaile raskesti kasutatavaks eelkõige tänu käekirjade halvale loetavusele ning tekstikorpuse väga suurele mahule ja mitmekesisusele – edukas saksa paleograafia probleemide lahendamine eeldab ülihead keeleoskust ning suurt kogemust käsikirjade lugemisel. Seega aitab nende kirjade elektrooniline editsioon suurendada nende kasutajaskonda, laiendades senist sihtrühma (kogenud paleograafid) tunduvalt. Projekti põhieesmärk teha uurijaile elektrooniliselt kasutatavaks see osa Karl Morgensterni käsikirjapärandist, mis peegeldab tema mitmekesisest panust teaduse (sh teadusraamatukogu) edendaja ja organiseerijana ning kultuurimootorina. Selle moodustab valik Eesti teadus- ja kultuuriloo jaoks olulisest kirjavahetusest, mis viiakse tekstituvastuse ja redigeerimise teel masinloetavasse vormi. See tähendab kõigepealt Morgensterni kirjade adressaatide ja temale kirju saatnud isikute seast esmase valiku tegemist, nende kohati äärmiselt keerukate ja raskesti loetavate käekirjade algset dešifreerimist, väljaloetu põhjal kirjadest lõpliku valiku tegemist ja seejärel täpset dešifreerimist ning transkriptsiooni. Mare Rand on väga kogenud Morgensterni-uurija ja bibliograaf, kes tunneb nii Morgensterni kui teiste 19. sajandi Tartu ja Eesti kultuurielus oluliste isikute käekirju, olles seega parim (ainuvõimalik) kandidaat selleks tööks. Transkriptsioonide tegemise käigus (kasutades keskkondi Scripto ja (vajadusel) Transcribus) testitakse jooksvalt erinevate traditsioonilises ja elektroonilises humanitaarias kasutatavate transkriptsioonimeetodite kasutuskõlblikkust ja sobilikkust elektrooniliste tekstikaeve programmide jaoks. Seda tehakse koostöös raamatukogu digikogude analüütiku Heiki Epneriga. Automaatse ja manuaalse tekstituvastuse kaudu viiakse käsikirjalised (nii digiteeritud kui veel digiteerimata tekstid) masinloetavale kujule (tekstifailides), et neid saaks edasi erinevate arvutiprogrammide abil

struktureerida, teha tekstianalüüsi ja tekstikaebet. Tekstid sidustatakse ontoloogiliste sõnastikega, et tekste ja nende osi oleks võimalik kasutada linkandmetena. Nii luuakse uusi võimalusi (uute materjalide sissetoomise kaudu) kaasaegseid meetodeid kasutavaks uurimistööks, mitmekesistades kirjade teaduskasutust.

- **MP1RT17408 "Pro Futura Scientia grant (1.07.2017–30.06.2020)", Meelis Friedenthal, Tartu Ülikool, Tartu Ülikooli Raamatukogu.**

Projekt tegeleb Läänemere regiooni intellektuaalse ajalooga, keskendudes varauusaja ülikoolides kaitstud disputatsioonidele.

Üritused ja näitused

Raamatukogu teadvustab ja hindab kõrgelt oma ühiskondlikku rolli mäluasutuse ja kultuuri järjepidevuse kandjana. Sellest lähtudes on üks eesmärk olla avatud nii maailma raamatukogunduses toimuvale kui ka ühiskonna vajadustele.

TÜ raamatukogu korraldas 13.-14. märtsil Kääriku spordikeskuses **Eesti mäluasutuste talveseminari**. Kääriku spordikeskuses kohtusid Eesti mäluasutuste 60 tippspetsialisti, et omavahel erialast infot jagada ning visandada edasisi tegevussuundi. Seekordse talveseminari esimese päeva fookuses oli küberturvalisus ja isikuandmetekaitse seaduse muudatused, teisel päeval said mäluasutuste töötajad jagada kogemusi ning tutvustada teistele oma parimaid praktikaid. Osade ettekannete slaidid ja ürituse kava on kõikidele huvilistele kättesaadavad TÜ digitaalarhiivis DSpace-is <http://dspace.ut.ee/handle/10062/59489>

Esimesel seminaripäeval käsitleti hetkel väga aktuaalseid teemasid, mis puudutavad meid kõiki, - küberturvalisus ja isikuandmete kaitse. Põhjaliku loenguga küberturvalisusest mäluasutuste töötajatele esines TTÜ IT-Kolledži projektijuht Valdo Praust jagades nõuandeid, kuidas oma igapäevases töös kaitsta end võimaliku küberrünnaku eest. Teemat jätkas Kill Kask TÜ raamatukogust keskendudes infosüsteemide haavatavusele ning arutledes probleemi võimalike lahenduste üle. Peale väikest pausi läks seminar edasi isikuandmete kaitse seaduse ning selle muudatustega. Isikuandmete kaitse spetsialist Tiina Ilus andis põhjaliku ülevaate, mida Euroopa Liidus käimasoleva andmekaitser reform realselt endaga kaasa toob ning püüdis vastata tekkinud arvukatele küsimustele. Sama teemaga jätkas ELNET Konsortiumi IT-spetsialist Urmas Sinisalu esinedes ettekandega „KRAS ja isikuandmete kaitse“. Seejärel said sõna Ivi Smitt (Rahvusraamatukogu) ja Vahur Puik (MTÜ Eesti Fotopärand) tehes ettekande autoriõiguste deklaratsioonidest. Toimus arutelu.

Järgmisel päeval jätkus talveseminar lühiettekannete plokiga „Mis tehtud, mis teoksil?“. Kõik esinejad said võimaluse 15 minuti jooksul rääkida oma asutuse saavutustest, olulistest uuendustest, muudatustest jne. Kolm esimest ettekannet tutvustasid uusi teenuseid Rahvusraamatukogus, TTÜ raamatukogus ja Tartu linnaraamatukogus. Koolituste teemaga jätkasid TÜ raamatukogu ja Tallina keskraamatukogu esindajad. Rahvusarhiiv tutvustas ühisloomeprojekti ning kaks viimast ettekannet käsitlesid andmete vabakasutust.

7.–12. maini toimus viieteistkümnendat korda Tartu **rahvusvaheline kirjandusfestival Prima Vista**. Festival kandis alapealkirja „Tulevikumuusika“, mis ärgitas mõtlema nii lähemale kui ka kaugemale tulevikule, aga ka minevikule ja olevikule kultuuri ja kirjanduse rollile tulevikus ning selle kujundamisel. Patrooniks oli luuletaja, esseist ja tõlkija Hasso Krull.

Festivali programmis oli raamatuesitlusi, kohtumisi kirjanikega, seminare, loenguid, kontserte, etendusi, kirjanduslikke ekskursioone, kinoseansse, näituseid jne. Prima Vista raamatulaat toimus üle 30 kirjastuse ja antikvariaadi osavõtul Tartu raekojaplatsil. Kirjandusfestivali algatajaks ja üheks peakorraldajaks on TÜ raamatukogu .

TÜ raamatukogu, sotsiaalteaduste valdkond ja Eesti Sotsiaalteaduslik Andmearhiiv (ESTA) korraldasid 29.-30.05.2018 **rahvusvahelise teadusandmete seminari „How to get the maximum from research data – prerequisites and outcomes“** („Kuidas saada teadusandmetest maksimaalselt kasu – eeldused ja tulemused.“). Seminari esimesel päeval räägiti Euroopa sotsiaalteaduste alase ühisest andmeruumist, andmete korduvkasutamise majanduslikust efektiivsusest, Euroopa uutest andmekaitseregulatsioonidest, andmehalduse eetilistest aspektidest ning sobivate andmete hankimisest, hindamisest ja kasutamisest.

Teise päeva eestikeelses seminariosas tutvustati andmehaldusplaani koostamise üldpõhimõtteid ja ESTA (Eesti Sotsiaalteaduslik Andmearhiiv) uusi veebilahendusi. Sellele järgnes andmete ja andmehaldusega seotud töötoad.

2018. a korraldatud konverentsid ja seminarid, vt Lisa 4., lk 34

Näitustegevus

Kuna raamatukogu oli 2018.aasta esimesel neljal kuul suletud, siis näitustegevusega alustati mais 2018.

2018. aastal korraldatud näitused, vt Lisa 5. lk 36

Lisa 1. Tartu Ülikooli raamatukogu arvudes 2014-2018

Tabel 1. Töötajad 2014.-2018. a

	2014	2015	2016	2017	2018
Raamatukogu töötajad kokku (seisuga 31.dets.)	149	134	129	121	114
Täidetud ametikohti (TTE), sh	133,5	120	114,25	108,95	100,6
a) sh raamatukoguhoidjad	30	30	29	13	40
täidetud ametikohti	29,5	29,5	28,5	12	36,75
b) sh kvalifitseeritud spetsialistid	84	88	85	92	58
täidetud ametikohti	77,8	79,5	75,75	84,2	51,55
c) haldus- ja tugipersonal	28	12	11	10	10
täidetud ametikohti	23,5	9	8,5	9,5	9,5
d) teadustöötajad	7	4	4	6	6
täidetud ametikohti	2,7	2	1,5	3,25	2,85
Raamatukoguhoidjad ja kvalifitseeritud spetsialistid hariduse järgi					
Kõrgharidusega	106	110	92	85	85
sh. raamatukogundusliku kõrgharidusega	15	16	19	18	18
teadus- või kutsekraadiga	20	22	20	20	20

Tabel 2. Komplekteerimiskulud 2014.- 2018.a (tuhat eur)

	2014	2015	2016	2017	2018
TÜ eelarvevahendid kokku	1401,3	1254,7	1530,9	1242,5	1289,2
I. Peاراamatukogu	1268,8	1130,5	1439,2	1121,6	1208,8
Komplekteerimiskulud kokku, sh					
Jadaväljaannete tellimine	458,3	145,5	691,9	343,5	388,7
Eestis ilmuvad	31,5	32,1	30,6	31,5	38,0
välismaal ilmuvad	426,8	113,4	661,2	311,9	350,6
Monograafiad, õpikud jm trükised	265,2	202,3	187,1	130,3	174,7
Eestis ilmunud	78,3	75,9	74,7	52,4	56,6
välismaal ilmunud	186,8	126,3	112,4	77,9	118,1
Elektroonilised teavikud, andmebaasid	482,9	295,2	530,7	483,6	566,8
Helisalvestised	13,3	17,8	16,4	11,6	17,1
Publikatsioonide vahetus	8,6	8,4	9,3	6,2	7,6
Broneeritud (st tellitud teavikud, mille kohta arved ei olnud seisuga 31. detsember veel saabunud)	29,8	453,4	91,6	161,6	50,3
Eelarveväline komplekteerimine	217,9	204,9	287,7	198,7	131,3
annetustena saadud teavikud	182,4	172,2	256,0	163,7	77,6
vahetusena saadud teavikud	35,4	32,7	31,7	35,0	53,6
II. Teised TÜ raamatukogud	132,4	124,1	91,9	100,1	80,3

Tabel 3. Raamatukogu (pearaamatukogu) komplekteerimiskulude jagunemine * valdkonniti 2014.–2018.a (tuhat eur)

	2014	2015	2016	2017	2018
Humanitaarteaduste ja kunstide valdkond	72,1	72,1	87,8	85,9	103,1
Meditšiiniteaduste valdkond	144,7	152,0	121,4	127,1	128,7
Loodus- ja täppisteaduste valdkond	244,6	202,5	126,5	157,5	182,2
Sotsiaalteaduste valdkond	67,7	71,3	136,9	135,3	124,6
KOKKU	529,5	498,2	472,6	505,9	538,6

*Jaotuse aluseks on teaduskonna eelarve osakaal ülikooli eelarves

Tabel 4. Lugejateeninduse näitajad 2014–2018. a

	2014	2015	2016	2017	2018
Registreeritud lugejate arv, sh	54803	50630	54648	56608	40574
TÜ üliõpilased	18011	18600	19913	13824	15015
TÜ magistrandid, doktorandid	3302	3416	3634	3080	3457
TÜ avatud ülikooli üliõpilased	4266	4060	4321	3280	2402
TÜ õppejõud, teadurid	1504	1597	1929	1749	1602
TÜ teenistujad	1573	1254	1324	1336	856
EMÜ üliõpilased	4078	3501	3589	3616	1606
EMÜ õppejõud, teadurid	188	194	194	194	104
teiste kõrgkoolide üliõpilased	6293	4376	5875	5769	2818
teiste kõrgkoolide õppejõud	253	268	257	252	184
muud	15335	13364	13612	23508	12530
Külastuste arv	~348510	~345584	111753	15437	157192
pearaamatukogus	207154	205021	111753*	15437	157192
teistes TÜ raamatukogudes**	~141356	~140563			
Külastuste arv (virtuaalne)	3 360 317	14 742 315	16 722 040	161943467	1943439***
Laenutusi kokku, sh	741239	628055	500576	371801	344208
pearaamatukogus	543924	453823	333406	211145	199049
laenutuste arv raamatukogutöötaja vahendusel (eks), sh	524497	428002	317898	211145	185301
kojulaenutusi	504145	416607	313659	211145	194269
lugemissaali	39779	37839	19747	0	1051
teenindusosakonnas	526784	412089	323976	205375	195320
laenutusautomaadiga		15013		0	13478
KHO	6493	6543	3700	0	470
Fonoteek	10647	9370	5730	5770	3259

esmakordsete laenutuste arv	214400	147527	88471	32527	42350
laenutähtaja pikendamisi	329524	306296	244935	178618	156699
Teistes TÜ raamatukogudes	197315	174232	167170	160656	145159
esmakordsete laenutuste arv	58479	45658	43568	41603	36061
laenutähtaja pikendamisi	138836	128574	123602	119053	109098
Otsingud					
kaugjuurdepääsuga					
andmebaasides					
otsingute arv	19835439	19872303	19461313	18967213	15330677
allalaaditud sisuüksuste arv	1444450	1184401	1263354	1404772	1323527
RVL					
abonentraamatukogude arv	143	89	38	47	58
Eestis	132	84	33	42	53
välismaal	11	5	5	5	5
RVL-ga saadetud kirjandus	563	549	373	206	219
tellimused Eesti raamatukogudelt	583	545	415	259	205
rahuldamata tellimused	19	22	40	53	6
teistele raamatukogudele edasisaadetud tellimused	0	4	2	0	0
saadetud originaalid	521	473	328	190	196
saadetud koopiad	43	42	37	3	3
Tellimused välismaa raamatukogudelt	22	4	8	14	21
rahuldamata tellimused	1	0	1	1	4
välismaa raamatukogudele edasisaadetud tellimused	0	0	0	0	0
saadetud originaalid	11	2	4	13	11
saadetud koopiad	10	2	4	0	6
RVL-ga saadud kirjandus	1086	1013	1082	1030	1163
tellitud Eesti raamatukogudest	420	463	370	541	574
saadud originaalid	202	263	164	309	294
saadud koopiad	208	200	199	232	280
tellitud välismaa raamatukogudest	879	715	902	595	598
saadud originaalid	320	260	214	230	391
saadud koopiad	400	290	505	259	198
Raamatukoguõppused					
tunde,	532	580	495	486	472
sh veebipõhine koolitus	476	526	442	399	380
osavõtjaid	2139	2189	2278	2694	3282

* külastuste arv perioodil jaanuar-juuni 2016

** erialaraamatukogudes ei peeta arvestust külastuste üle

*** sessioonide arv Google Analyticsi järgi

Tabel 5. Raamatukogu kogud 2014-2018. a (EVS-EN ISO 2789:2003 järgi)

	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018
Kasutuskogud kokku (eks)	3632246	3670532	3690730	3697364	3719769
Raamatud	2528361	2545184	2549729	2546979	2558649
sh dissertatsioonid	533616	535382	537125	538083	539995
Jadaväljaanded	750573	757941	762330	766360	768826
sh ajakirjad (aastakomplekt)	210730	213200	214855	216124	217492
sh ajalehed (aastakomplekt)	25020	26420	27166	27838	28275
jätkväljaanded	514823	518321	520309	522398	523059
Käsitirjad	41670	42505	42506	42506	42506
Kaarditeavik	17640	19335	20020	20486	20799
Noodiväljaanded	10687	11141	11520	12037	12134
Graafikateavik	94565	95004	95044	95044	95044
sh kunstiteosed	15725	15866	15903	15903	15903
sh fotod	78819	79117	79120	79120	79120
Pisitrükised	135009	143960	152518	156437	163803
Auvised	40320	41907	43438	44384	44829
E-teavikud (füüsilisel kandjal)	8753	8887	8957	8463	8511
Mikrovormid	4668	4668	4668	4668	4668
Varukogu	276767	134540	98836	97728	3290
Vahetuskogu	227	290	126	77	71
Kogud kokku (füüsilisel kandjal)	3909240	3805362	3789692	3795169	3723130
Elektrooniline kogu					
andmebaasid	110	107	121	119	119
Kaugjuurdepääsuga e- väljaanded					
e-ajakirjad	61470	68014	69875	38107	59483
e-raamatud	91467	98980	136399	200497	200588
Digitaalteavikud	14862	88882	106911	115834	119334
Teised TÜ raamatukogud	318905	331019	340816	349828	350975
TÜ raamatuvara kokku	4 228 145	4 135 898	4 130508	4 144997	4 074105

Tabel 6. Kogude kirjeldamine e-kataloogis ESTER 2014.-2018. a

	2014	2015	2016	2017	2018
1. Originaalkirjed lisandunud teavikutele	9546	10419	13250	15455	11329
raamatud, nim	6490	6599	7274	6530	5499
2. Koopiakirjed uutele teavikutele	3958	600	759	1137	420
3. Liigitamine, märksõnastamine, nim	13818*	-	-	-	-
4. Uute nime ja ühtluspealkirja normikirjete koostamine	542	687	864	514	405

5. Nime ja pealkirja normikirjete redigeerimine/andmebaasi korrastamine	7530	164	136	125	79
6. Nimetusi e-kataloogis*	1216725 / +14312	1239445 /+15706	1264673 /+17519	1283413 /+19732	1300733 /+21549
raamatud	1061434 /+12123	1076190 /+13169	1091442 /+14231	1097263 /+15492	1106801 /+16877
ajakirjad	9203/ +409	9369 /+612	9231 /+664	9265/ +842	9586/ +905
jätkväljaanded	20388/ +567	20835 /+634	21116 /+704	21495/ +894	21820/ +921
ajalehed	3308/ +497	3465 /+521	3462 /+554	3589/ +669	3728/ +626
audioteavikud	23409	24816/+ 50	25771 /+73	26491/ +79	26799/ +81
kombineeritud auvised	4438 / +47	553 /+47	4630 /+47	4682/ +48	4738/ +50
pisitrükised	3846	4204	4570/+2	4875/+1	5244/+1
kaardid	9586 / +176	10419 /+168	10857 /+ 202	11115/ +310	11301/ +332
noodid	10768/ +104	11067	11456 /+109	11748/ + 310	11832/ +123
käsitirjad (dissertatsioonid, üliõpilastööd jm)	35710/ +308	37763/+ 231	39791 /+449	42431/ +606	44095/ +784
käsitirjad (arhivaalid), säilik	14205	15267	19067	25725	30043
kunstiteosed	9209	9364	9536	9972	10208
fotod	8320	9202	10235	11206	11616
muud (standard, multimeedium, andmebaas, tarkvara, piltrükis)	2210, 395, 26, 62, 205 /+81	2212,403 ,27, 62, 211,16 /+193,26 ,55	2216,411 ,28, 62, 766, 26/+402, 27,55	2238, 404, 28, 43, 792,51/+ 586, 28, 62	2253, 409,26,4 3,98,86/ +764, 27, 58
eestikeelsed kirjed	220898/ +4484	228897/ +5683	237877/ +6825	249257/ +8633	257905/ +9906
inglisekeelsed kirjed	213389 /+9479	219037/ +9625	225552/ +10218	231142/ +10573	237658/ +11029
saksakeelsed kirjed	155293 /+29	158561/ +34	161117/ +38	163768/ +47	166616/ +53

venekeelsed kirjed	479761 /+204	483043/ +249	488365/ +268	486448/ +340	486831/ +362
teistes keeltes	135423 /+116	137206/ +91	133066/ +114	138185/ +82	137711/ +141
7. Eksemplarikirjete arv (aasta lõpus)	2205371	2254692	2297379	2332700	2353141

*/+võrguteavikud asukohaga yy ja www

Tabel 7. Kogude hooldus- ja ennistustööd 2014.–2018. a

	2014	2015	2016	2017	2018
Kõitetööd					
raamatute köitmine	2331	2146	1280	1063	720
ajalehtede köitmine	53	34	135	119	92
ajakirjade köitmine	233	151	101	101	26
Lehtede parandamine		1298	665	665	0
Lõikamine		174	2430	0	630
Ümbrised		209	98	0	38
Spiraalist lahtivõtmine		79	200	0	10
Restaureerimistööd/kõide					
Kõidete restaureerimine			40	46	23
tellimustööd			29	9	34
Kõidete ümbriste valmistamine			0	0	0
Restaureerimistööd/paber					
Trükise lehtede töötlus			2331	3476	12411
Geograafilised kaardid			320	52	23
Graafika, joonistused, fotod			5	119	291
Käsitirjad			28	2	46
Mappide, ümbriste valmistamine			8	9	56
Vahelehtede valmistamine					103
Roostese veega kahjustatud raamatute puhastamine					91
tellimustööd				1793	

Tabel 8. Kasutajakohad ja tehnilised vahendid 2014.–2018. a

	2014	2015	2016*	2017**	2018***
Kasutajakohad	840	840	840/200	200	1000
sh. kohtade arv, kus saab isiklikku arvutit kasutada	840	840	840/200	200	1000
Arvutitöökohad kokku	225	199	189/150	124	192
Kasutajatele mõeldud arvutitöökohad	60	59	59/20	17	82
Personalile mõeldud arvutitöokohtade arv	165	140	130	107	110
Laenutusautomaat	1	2	2/0	0	2

Tagastusautomaat					1
Avalikuks kasutamiseks mõeldud koopiamasinate arv	2	1	1	1	2
Kasutajate käsutuses olevate skannerite arv	2	1	1	1	3
Avalikuks kasutamiseks mõeldud printerite arv	2	1	1	1	2

*raamatukogu peamaja oli remondi tõttu lugejatele suletud juuli-detsember, alates oktoobrist oli avatud pop-up raamatukogu.

** raamatukogu peamaja oli terve aasta lugejatele suletud, lugejatele oli avatud pop-up raamatukogu

***raamatukogu peamaja avati ajutiselt (teine korrus) mais ning lõplikult novembris

Lisa 2. Tartu Ülikooli raamatukogu töötajate publikatsioonid 2018. a

- Эйнасто, О. Научная Библиотека Тартуского университета Эстонии. – INFOLIB, 4, 22-25
- Эйнасто, О. Современный мир информации и знаний: Научная Библиотека Тартуского университета. – Индустрия туризма и культуры, сентябрь/октябрь, 14-15
- Ermel, M. Tarkuse tempel. 175 aastast ülikooli raamatukogu Toomel // Tartu toomkirik. Katedraal. Raamatukogu. Muuseum. Tartu, 2018, lk 214–245.
- Kirs, T. Eessõna. Väike järv : Juhan Liivi luuleauhinnaga pärjatud luuletused. Liivi Muuseum.
- Kolk; K. Dissemination and Survival of a Book Printed in 17th-century Tartu . The Case of Johannes Gezelius' Lexicon Graeco-Latinum (1649) // Acta Societatis Morgensterniana VI–VII. Tartu, 2018, lk 144–157.
- Lembinen, L. Uuendused tegid lugejate elu mugavaks, Tartu Ülikooli ajakiri, november 2018, nr 10. <https://www.ajakiri.ut.ee/artikkel/2965>
- Lembinen, L. Academic library directors' strategic decision-making process" LIBER Quarterly (2018), 28, 1. <https://www.liberquarterly.eu/>, DOI doi.org/10.18352/lq.10224
- Lembinen, L., Tarkpea, T. Trends in Academic and Research Libraries in Estonia. IFLA blogipostitus. <https://blogs.ifla.org/ar/2018/07/23/464/>
- Seiler, Lilian Neerut - "Information Literacy MOOC: An Experience and Learners' Perspective", The Sixth European Conference on Information Literacy (ECIL) September 24th–27th, 2018, Oulu, Finland. Abstracts (<http://ecil2018.ilconf.org/wp-content/uploads/sites/7/2018/09/ecil2018bookofabstracts.pdf>)
- Teemus, M., Tiideberg, K. Baltisaksa ja vanagraafika kaardistamisest mittkunstimuuseumides // Muuseum : Eesti Muuseumiühingu ajakiri. 2018, nr 1, lk 38–40.
- Teesalu, A. François Levaillant (1753–1824) „Papagoide looduslugu“ : Tartu Ülikooli raamatukogu kalender 2019. Tartu, 2018.
- Vlogi “Vana raamatu uuestisünd” <https://www.youtube.com/watch?v=5tjHzOLjvH8&t=140s>

Lisa 3. Tartu Ülikooli raamatukogu töötajate ettekanded konverentsidel ja seminaridel 2018. a

Bachmann, S. TÜ referendi tööst. Ettekanne TÜ erialakogude päev, 17.10.2018

Einasto, O. Library Communication in the Era of Digimodernism. Ettekane rahvusvahelisel konverentsil "LIBWAY 2018. Science, Technology and Information in Libraries, 16.-20.09.18, GPNTB SO RAN, Novosibirsk, Venemaa

Einasto, O. TÜ Raamatukogu teenuste pakett ja lugejateeninduse korraldus. Loeng Mainor Ülikooli üliõpilastele, 02.10.18

Einasto, O. Kliendi teekond TÜ Raamatukogus. Loeng Mainor Ülikooli üliõpilastele, 08.11.18

Einasto, O. Sissejuhatus klienditeenindusse. Loeng TÜR uutele töötajatele-kogude kuraatoritele, 22.03.18

Einasto, O. Ülikooliraamatukogu teenused ja teeninduskorraldus. Koolitus-seminar TÜR lugejateenindajatele, 19.04.18

Einasto, O. Raamatukogu ja lugeja kommunikatsioon. Lugeja osaluse kontseptualiseerimine. Loeng teenindusosakonna infoseminaril, 25.01.18

Einasto, O. Kuidas saada Tartu parimaks teenindajaks. Zürii tähelepanekud. Ettekanne. Tartu Parim Teenindaja konkursi infoseminar, 22.02.18, Tartu.

Einasto, O. Koht, ruum, tehnoloogia: kuidas, kelle ja mille jaoks me oma raamatukogu uuendame. Ettekanne XI teadus- ja erialaraamatukogu päev "Luues uut ja säilitades vana", 22.09.2018, Eesti Maaülikool, Tartu

Kartul, A. Fonoteegi CD-de avakogu kohaviidasüsteem. Ettekanne XV kirjepäeval, 29. novembril TÜ raamatukogus

Kask, K. Infosüsteemide haavatavus, haavade ravi või aktsepteerimine. Ettekanne Mäluasutuste talveseminaril Kääriku Spordikeskuses, 13.03.18

Kirs, T. Juhan Liivi elu ja loomingu käsitlemine kooliõpikutes ja kirjanduslugudes. Ettekanne Tartu Ülikooli eesti ja üldkeeleteaduse instituudile Liivi Muuseumis, 11.05.18

Kirs, T. Rahvusmõtte esimene kriis eesti luulepildis. Eesti Kirjandusmuuseumi VIII kirjandusteaduse suvekool "Rahvuslus ja rahvusmõte", 15.06.18

Kirs, T. Liivid ja vanem eesti luule. Ettekanne Tartu Ülikooli ajalooringile Liivi Muuseumis, 06.09.18

Kirs, T. Juhan Liivist 21. sajandil. Ettekanne Liivi Muuseumi juubeliüritusel, 05.10.18

Kirs, T. Juhan Liivi luule. Ettekanne Tartu Ülikooli kultuuriteaduste instituudis, 26.10.18

Lembinen, L. Confused about Horizon2020 Open Access requirements – OpenAIRE can help! Ettekanne rahvusvahelisel teadusandmete seminaril „How to get the maximum from research data – prerequisites and outcomes“ TÜ raamatukogus 29.05.2018

Lembinen, L. TÜ raamatukogu on avatud 01.11.2018 – intervjuu Kuku raadios.
<http://podcast.kuku.postimees.ee/podcast/intervjuu-tu-raamatukogu-avatudliisi-lembinenligi/>

Lembinen, L. Muutunud ülikool ja raamatukogu selles: uued suunad ja ootused Eestis. Ettekanne Raamatukoguhoidjate ühingu XI konverents 18-19.10.2018, Rakveres

Lembinen, L. Poster: „Pilot Project – How Academic Library Leaders Decide Strategically“. LIBER Aastakonverents Lilles, Prantsusmaal, 04-06.07.2018

Moont, K. Olukorrast topeltkirjetega ESTERis. Ettekanne XV kirjepäeval, 29. novembril TÜ raamatukogus

Neerut, L. TÜ raamatukogu ja infopädevuse kursusi tutvustav ettekanne . Põhjamaade raamatukogude esindajad Tartus, 19.09.2018

Neerut, L. 26.06.2018 Ülevaade Ülikooli raamatukogu erialaraamatukogude süsteemist ja töökorraldusest. Ettekanne rahvaraamatukoguhoidjate suveakadeemial 26.06.2018

Neerut, L. TÜ raamatukogu. MOOC „Infopädevus“ – mugav läbida ja läbikukkumine on välistatud. Ettekanne Mäluasutuste talveseminaril Kääriku Spordikeskuses, 14.03.18

Pajuste, M. M-ESTERi arendusest. Ettekanne XV kirjepäeval, 29. novembril TÜ raamatukogus

Palli, I. TÜ raamatukogu tutvustav ettekanne Ca' Foscari University of Venice, Staff Training Week 28.05.2018

Sepp, A. Statistika, mida ja kus näidata. Eesti IUG II seminaril Saaremaal, 11.-12.06.2018

Sepp, A. Digiposter: „Tehnoloogiline hüpe Tartu Ülikooli Raamatukogus“. Eesti raamatukoguhoidjate XI kongress, Rakveres 18.10.-19.10.2018

Sepp, A. Uudseid lahendusi Põhjamaade raamatukogudest. Ettekanne XV kirjepäeval, 29. novembril TÜ raamatukogus

Zettur, P. Sisekaitseakadeemia infosüsteemi Sierra halduri koolitamine, Tallinn Sisekaitseakadeemia raamatukogus, 29.01. 2018

Zettur, P. Seminari ettekanne Eesti IUG I osa suuline ettekanne TÜ raamatukogus, 16.05.2018

Zettur, P. ELNETi tööühmade tegevuse ülevaade. Eesti IUG II seminaril Saaremaal, 11.-12.06.2018

Zettur, P. Ideelabor - kaasaraakimisvõimalus kõigile. Ettekanne XV kirjepäeval, 29. novembril TÜ raamatukogus

Tarkpea, T. Automaatindekseerimine. Metaettekanne. Ettekanne XV kirjepäeval, 29. novembril TÜ raamatukogus

Tarkpea, T. Neerut, L. Avatud teadus. Ettekanne TÜ grandikeskuses 14.05.2018

Tarkpea, T. DMP helps to guarantee the consistence of research. Ettekanne rahvusvahelisel teadusandmete seminaril "How to Get the Maximum from Research Data – Prerequisites and Outcomes" TÜ raamatukogus 30.05.2018

Tõnisson, L. Iseteenindusliku skänneri Bookeye koolitus TÜ raamatukogu töötajatele. TÜ raamatukogus, 24.08 ja 28.08.2018

Uihoaed, K. Uued andmed ja tööriistad sotsiaal- ja humanitaarteadlastele. Ettekanne Mäluasutuste talveseminaril Kääriku Spordikeskuses, 14.03.18

Virro, K. Raamatute säilitamise põhimõtetest (lähtuvalt materjalide omadustest) ning vahenditest. Koolitus TÜ raamatukogu kogude arenduse osakonna töötajale 02.11.2018

Virro, K., Nurmsalu, T., Tensing, T. The very basic in conservation of books. Koolitus Läti Rahvusraamatukogu töötajale TÜ raamatukogus 14.05-18.05. Koolituse praktilise osa viisid läbi Tiia Nurmsalu ja Tiina Tensing, teoreetilise Kristina Virro.

Virro, K. Raamatusse peidetud – kas ja kuidas kataloogida? Ettekanne XV kirjepäeval, 29. novembril TÜ raamatukogus

Lisa 4. 2018. a korraldatud konverentsid ja seminarid

XXI mäluasutuste talveseminar 13.- 14. märtsil Kääriku spordikeskus

13. märts

- Valdo Praust, TTÜ IT Kolledži programmijuht. Küberhügieenist mäluasutuste töötajatele.
- Kill Kask, ELNET Konsortsium. Infosüsteemide haavatavus, haavade ravi või aktsepteerimine.
- Tiina Ilus, Ernst & Young Baltic AS, andmekaitse spetsialist. Õigus olla unustatud või kohustus olla mäletatud? Isikuandmete kaitsest mäluasutuste töös.
- Urmas Sinisalu, ELNET Konsortsium. KRAS ja isikuandmete kaitse.
- Ivi Smitt, Rahvusraamatukogu. Vahur Puik, MTÜ Eesti Fotopärand. Autoriõiguste deklaratsioonidest.

14. märts

Mis tehtud, mis teoksil?

- Mai Põldaas, Tartu linnaraamatukogu. Tartu Linnaraamatukogu tegevustoad.
- Tuulike Tõiste, TTÜ raamatukogu. TTÜ raamatukogu: uut teenustes 2017.
- Külli Solo, Rahvusraamatukogu. Rahvusraamatukogu ruum kui teenus - uuenduste ja muudatuste kokkuvõte.
- Sille Dammann, Tallinna keskraamatukogu. Koolitused Tallinna Keskraamatukogus – mitte ainult loodud sisu vahendamine, vaid uue sisu loomine.
- Lilian Neerut, TÜ raamatukogu. MOOC „Infopädevus“ – mugav läbida ja läbikukkumine on välistatud.
- Sven Lepa, Rahvusarhiiv. Ühisloomeprojekti "1867. aasta Tartu linna elanike kaardile kandmine" tulemuste tutvustus.
- Vahur Puik, Eesti Fotopärand. Skandinaavia sõnastikandmete platvorm KulturNav – Eesti fotograafid on juba seal, kes tuleb juurde?
- Risto Järv, Eesti Kirjandusmuuseum. Kirjandusmuuseumi traditsioonilised ja uued hoidised.
- Jane Makke, Urmas Sinisalu Rahvusraamatukogu. Rahvusbibliograafia, andmete vabakasutus. Mäluasutuste ülesed normandmed.
- Kristel Uihoaed, TÜ raamatukogu. Uued andmed ja tööriistad sotsiaal- ja humanitaarteadlastele.

Rahvusvaheline teadusandmete seminar „How to get the maximum from research data – prerequisites and outcomes“ TÜ raamatukogus 29.-30. mail 2018 TÜ

29. mai

- Keynote speaker Ron Dekker, CESSDA-ERIC (Consortium of European Social Science Data Archives) Director, “Striving for efficiency - CESSDA, a consortium of social data service providers - to realise the social data part of EOSC (European Open Science Cloud)”
- Neil Beagrie, Director of Consultancy at Charles Beagrie, “The Cessda-Saw project and the value and economic impact of social science data services”
- Marianne Høgetveit Myhren, Senior Adviser for the Section for Data Protection Services, NSD (Norwegian Centre for Research Data), “GDPR from a researcher’s point of view”
- Irena Vipavc Brvar, Head of Department, Slovenian Social Science Data Archive, “Ethical considerations in creating shareable data”
- Veerle Van den Eynden, Research Data Services Manager, UK Data Archive, “Sharing and
- Liisi Lembinen, Director of Development, “Confused about Horizon2020 Open Access requirements – OpenAIRE can help!”

30. mai

- Tiiu Tarkpea, Data Librarian, Tartu University Library, “DMP helps to guarantee the consistence of research (in Estonian)”
- Rein Murakas, Head of ESSDA, “New web solutions offered by ESTA” (in Estonian)
- Irena Vipavc Brvar, Head of Department, Slovenian Social Science Data Archive, Workshop: “Research ethics”
- Veerle Van den Eynden, Research Data Services Manager, UK Data Archive, Workshop: “Preparing data for sharing and reuse” Part I
- Veerle Van den Eynden, Research Data Services Manager, UK Data Archive, Workshop: “Preparing data for sharing and reuse” Part II

XV KIRJEPÄEV TÜ raamatukogus 29. novembril

- Automaatindekseerimine. Metaettekanne. Tiiu Tarkpea, TÜR
- Uudseid lahendusi Põhjamaade raamatukogudest. Anneli Sepp, ELNET Konsortsium
- Ideelabor - kaasarääkimisvõimalus kõigile. Piret Zettur, TÜR
- Olukorrast topeltkirjetega ESTERis. Külli Moont, TÜR
- M-ESTERi arendusest. Martin Pajuste, TÜR
- "Lilledest ja sülemitest" Tartu Linnaraamatukogu Seemneraamatukogu ja kärglaenus. Merike Karolin ja Tamara Kozõreva, TrtLR
- Raamatusse peidetud – kas ja kuidas kataloogida? Kristina Virro, TÜR
- Fonoteegi CD-de avakogu kohaviidasüsteem. Avo Kartul, TÜR

Lisa 5. 2018. aastal korraldatud näitused

Mai

Peeter Lauritsa kursuse tudengitööde fotonäitus „Riburada > Semantilised vainoköied“.

Juuni

TÜ professori, matemaatiku ja statistiku Tõnu Kollo 70. juubelile pühendatud näitus.

Oktoober

Enno Ootsingu näitus „Juured ja võrsed. Album“.

November

TÜ raamatukogu kogusid tutvustav näitus.

Konrad Mägi Ateljee kunstnike portreenäitus.

Kaire Nurga maalinäitus „Kahevalentne“.

Kirjanik Hando Runneli 80. sünnipäevale pühendatud näitus.

2018. aastal kaitstud doktoritööde näitus.

Detsember

TÜ teadusfilosoofi, professor Rein Vihalemma mälestusnäitus.

Lapivaibanäitus „Minu Eesti täna“.